

Még néhány szó a hídavatásról

Nem a magam, még kevésbé a szegedi belvárosi híd felújításában közreműködők mundérjának védelmében, sokkal inkább a Szegedi Egyetem olvasóinak hiteles tájékoztatására szeretném kiegészíteni *bal-ta* „hídavató néhány szavát”. E sorok írójának a Délmagyarország február 26-i és augusztus 6-i számában megjelent két cikkéből idézett a szerző a Szegedi Egyetem szeptember 10-i számában, hogy bizonyítsa: tapskolni éppen nem kéne a híd felújítóknak, hiszen az ígért négy hónap helyett csaknem ötig tartott a hídvár...

Valószínűleg éppen „hiányzott”, s emiatt nem ké-

szülhetett *fő bal-ta* kellőképpen a glosszairásra. Különben olvasta volna a *DM*-ben május 22-én megjelent „közbenjáró” cikkem is, mely azt adta hírül: az 1984-es, ismételt hídlezárás elkerülendő a jövő esztendőben esedékes munkálatokból jó párat már az idén elvégezték. A megnövekedett feladatok új, augusztus 15-i határidőt tesznek reálissá — tájékoztatta a *DM* május végén a maga olvasótáborát, s csak sajnálhatom, hogy *bal-ta* e körből kimaradt. Igazán kár, hogy az augusztus 5-én (tehát bő egy héttel az új határidő előtt) feloldott hídvár belőle nemet-
szést váltott ki, s egy kér-

dést: „miért kell megdicsérni mindenkit, úgy tenni, mintha jól végezték volna dolgukat?...”

Fordíthatnák a kérdésen így: miért kell elmarasztalni mindenkit, úgy tenni, mintha nem jól végezték dolgukat? S ezt legfőképpen a Szegedi Egyetem glosszáírójától kérdelem, aki, úgy tűnik, a leírt szavak hitelét csak máson kéri számon. Magával szemben már nem ilyen igényes.

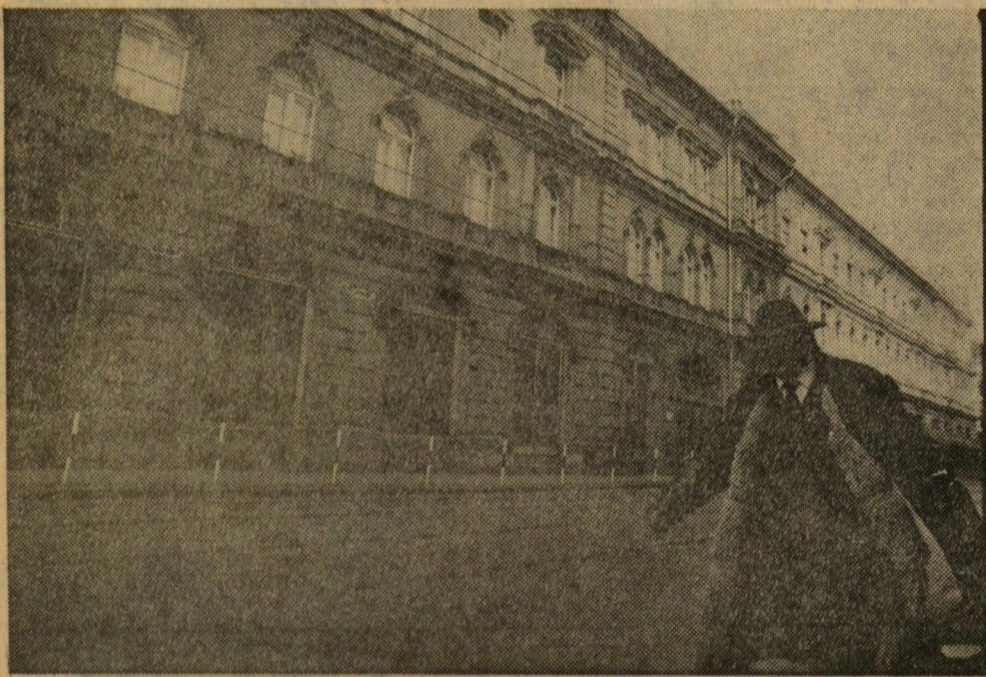
PÁLFY KATALIN

Magammal szemben is igényes lévén, elnézést kérek a figyelmetlenségért.

bal-ta

Fiatal fotósok bemutatják Európát

címmel rendezte meg a Német Szövetségi Közfarsaság Fotóművész Szövetsége 1983-ban nemzetközi kiállítását. Lapunk fotósa, Benyhe János, a JATE TTK ötödéves hallgatója, ezzel a két képpel nevezett. Szeretnénk, ha sikere lenne!

Rozmanyek és a fontos pillanat

Rozmanyek Géza izgatottan toporgott a Nőgyógyászati Klinika folyosóján. Egyik cigarettáról gyújtott a másikra. Úgy érezte, élete legfontosabb pillanata előtt áll, így szinte haragudott a szenttelen kövekre, mikén apólonók csatoltak el mellette feszes fehérségben. Végre szólították. Az idős professzor mormogott valami visszaköszönésfélét, egyébként a csapnál bibelődött. Oldalról jól látszott, hogy rüsz-foltos volt az arca, sőt még a nyaka is. Dudorászott. Az asszisztensnő anyagi mosollyal üledezett az íróasztal mögött. Géza köhintett egy-ke-

tőt, igaz, bátoratlanul. Zavarosan forgatta kezében kálapját, amit külön erre az alkalomra vásárolt. Az orvos megfordult és idősbete kintetével meredten bámulta Géza alsóbb felét.

— Hányas cipőt hord maga? — kérdezte a doki. Rozmanyek nem értette a kérdés lényegét, zavart is volt, ugye ez érthető, meg azt is tudta, hogy földrésznik ezen régiójában csak addig szabad erősen gondolkodni, amíg az ember nem lesz nihilista. Úgy-hogy kibökte az igazat:

— Negyvenhetes. — Ahá — bólintott az öreg, aztán fölfektette Gé-

zát. Egy kis dudorászás, oldalpislongatás a ragyogó nővérekre, már kész is a vizsgálat.

— Semmi kétség — dúdolta az idős professzor —, ön háromnapos terhes. Vizsgálatára!

Géza nem is tudta hogyan került ki a folyosóra, de végül is odakerült. Remegő lábaival az egyik padhoz vonszolta magát, cigarettára gyújtott.

— Anya leszek — rebegte és kifújta egy karikát. A füst úgy lebegett fölötte, mint egy glória.

— us —

A népművelésképzés értelméről

Az értelmiségnek, azon túl, hogy magas szintű szakmai ismeretekkel kell rendelkeznie, kell, hogy legyen olyan képessége is, amellyel közvetlen környezetét formálni tudja. Azon túl, hogy az iskolapadban a kultúra értékeiből elsajátít néhányat önálló értékválasztásra is képesnek kell lennie. Ezért alkotó, kezdeményező, aktív értelmiségiekre van szükség.

A jelenlegi felsőoktatás azonban nem készíti föl erre a funkcióra.

Felsorolok néhány észrevételt a népművelés oktatásáról. Mindenféle képzésnek, de kiváltképp a népművelőképzésnek kreativitásra, tevékenységre kell épülnie. Magától a népművelőtől gyakorlati útmutatót várnak az emberek, csak hogy a jelenlegi képzés éppen erre nem készíti fel.

Kultúra és kultúrpolitika

A kultúrpolitika figyelmen kívül hagyása kétségtelenül a kultúra anarchiáját jelentené. Manapság azonban a kultúrpolitika kisajátítja magának a kultúrát. A kultúra alakítását a politika szabja meg. Úgy látom a képzőintézményekből kikerülő diplomások szellemi fejlettsége nem egyenesen arányos az ott eltöltött idővel. Izgalmas lenne például magyar szakos államvizsgáló főiskolásokkal megoldani a felvételi feladatlapot. Vajon nagy átlagban mennyivel szülné jobb eredmény az eredeti felvételinél? Valószínűleg több válasz kerülne a tesztekbe is. Vajon milyen arányban lenne több az ismeret? Megértés a főiskolán töltött idő ezt a minimális tudástöbbletet? Mire volt jó a képzés? A túlságosan is merev vizsgarendszer, a sokszor felesleges és mechanikus számonkérések, inkább a tekintélytisztelést az ebből adódó engedelmességet alakítják ki a hallgatóban és nem az igazi tudást. Előbb-utóbb már nem is a tudás lesz a fontos, hanem csak az a személy, aki számonkéri azt.

Mindenképpen olyan reformra van szükség, ahol a diák sokkal nagyobb becsben van tartva. Sőt egyéni tevékenysége, kezdeményezése minden egyes diáknak elismert. Ahol a diák is legalább olyan fontos mint a számonkérő tananyag. Ahol az oktatás nemcsak a tananyagért van, hanem a

hallgatókért is. A hallgatóra most csak annyira van szükség, amennyire a leendő munkahely elvárja. A munkahelyek elvárásait pedig a megyei tanácsok illetékesei fogalmazzák meg.

A hallgatók minden kérdésére, vizsgáztatásra, minősítésre egy személy (oktató) ítéletétől függ. Az ő elképzelése a döntő. Ez pedig nem a munkatársi viszony megjelenése.

Aki engedelmesre tanítanak, maga is engedelmeséget követel majd. Az egyéni elnyomó intézkedések gátolják a diákok önálló gondolkodásában, cselekedeteiben, ítéleteiben. A tanárok a tanterv, a népművelők pedig a kultúrpolitika engedelmes kiszolgálói lesznek. Így a tanterv is és a kultúrpolitika is hamis visszajelzéseket kap. A tanár is csak tantervben és utasításokban tud gondolkodni az lesz a jó tanuló, aki hamarabb engedelmeskedik a tanára elvárásainak. A népművelő számára is fontosabb lesz a kultúrpolitika, mint az ember. A végén már nem is kultúrát terjeszt, hanem politikát, rendezvényei is csak a kultúrpolitika lefeljebb önmaga érdekében lesznek, nem az emberekért. A célnak magának az embernek kell lennie. Kérdésük van a népművelő is. Ő is cél önmaga előtt.

A népművelő

A népművelő mégis abban különbözik az összes többi embertől, hogy a társadalmi munkamegosztásban elfoglalt helye alapján neki csak a kultúra átadása, ápolása, annak fejlesztése a feladata. Ehhez kellenek: 1. magas szintű ismeretek a kultúrából 2. mindez az emberi kapcsolatokban nyer értelmet.

1. A népművelőnek főként szellemileg kell segítenie az embereken. Ez ugyan minden értelmiségi feladata, de a népművelőnek csak az, Innen adódik felelőssége. Nem csak megszervezni kell tudnia a tudás átadását, hanem neki is képesnek kell lenni magas szintű tudásátadásra. Ha önmaga nem járatos a művészetek, a tudományok között, hogyan tudja azt közölni a közönséggel s egyúttal élményszerűvé tenni? Úgy gondolom a népművelőnek pragmatikusnak kell lennie. Ha környezete nem lát modelt benne, hogyan kell a kultúrát értelmesen használni, az a tudásátadás hatástalan ma-

rad, amit egy esetleges TIT előadás megpróbált átadni. Ezért a népművelőnek esztétikát, művészet- és kultúrtörténetet, egyetemes és nemzeti történelmet, tudománytörténetet kell tanulnia. Ugyanakkor járatosnak kell lennie a jogrendszerben is.

2. A népművelő aki részt vesz a hatalmi struktúrában, csak akkor tud eredményes és felelősségteljes munkát végezni, ha tisztában van azzal, milyen mozgási folyamatok játszódnak le környezetében. Fel kell tehát tudni térképezni környezetét, el kell tudni helyezni azt a tágabb környezetben. A feltérképezés, az „az ami van” tudománya a szociológia. A szociológiához, annak elméletéhez, gyakorlatához kiemelten kell értenie egy népművelőnek. Csak így tud választ kapni arra a kérdésre, hogy kikkel együtt, kiknek az érdekében kell dolgoznia. A népművelő abban különbözik egy szociológustól, hogy felismeréseit, amik természetesen nem lehetnek olyan alaposak mint egy szociológusé azonnal fel kell tudnia használni. A szociológiát, mint módszert kell tudni alkalmazni. A jelenlegi népművelésképzésben csak benyomásokot szerzünk a szociológiáról, így fejtegetéseink sem lépik túl az áltudományosságot. Az órák így sokkal inkább hasonlítanak őrsi foglalkozásokhoz, mint felsőoktatási képzéshez.

Összefoglalva

Lenin logikai idealizmusnak nevezte a gyakorlat nélküli elméletet. Úgy látom a mi népművelő képzésünk csak elméleti jellegű, a fogalmaink csak a levegőben lógnak. Ahhoz, hogy mai népművelői feladatokat el lássunk nem kell felsőoktatási képzés. Talán ezért van az, hogy a tehetségesek többsége otthagyja a pályát, s csak az engedelmesekek, a kevésbé tehetségesek maradnak ott.

A hallgatók igazi vizsgálója ezután következik. Vádolnak bennünket azzal, hogy pasztyvák közömböseket vagyunk. Ha tényleg elégedettek vagyunk a fennálló oktatási rendszerrel, azzal hogy ez különösen előnyös oktatónak és hallgatóknak esyarant, mert különbözőbb erőfeszítést egyik feltől sem kíván, akkor bocsánatot kérek, azért, hogy a nyugalmat megzavartam.

V. T.

Palackposta-akció a kommunikációs év alkalmából

Érdekes akcióra került sor 1983. június 24-én Rijekában a 12. alkalommal megrendezett Fialalok Biennáléján.

Az akció két, hazánkban is viszonylag jól ismert, vajdasági költő *Slava Matkovic* és *Szombathy Bálint* (hogy, jobb szó híján, ne avantgard-művészek nevezzük őket) hajtotta végre. (Mindketten a híres BOSCH-BOSCH avantgard-alkotócsoport alapító tagjai, több kötetet jelentettek meg.)

A Rijeka közelében levő Kvarneri öbölben hajtották végre az akciót, amely abból állt, hogy az öbölben csónakon haladva 150 palackot bocsátottak vízre, mely egy képeslapot tartalmazott a két költő szerb nyelvű üzenetével.

Az üzenet szép rijekai képeslapon található ilyet szoktak a nyaralók rokonnak, ismerősnek küldeni (POZDRAV IZ RIJEKE). A meg szokottól csupán a lap hátulja különbözik, melyen címzés nem szerepel és az üdvözlő helyén kék színű nyomtatott szöveg áll, valamilyen postai bélyegző he-

lyett a művészek sajátmaguk készítette pecséttel látták el küldeményüket.

Így szól az üzenet: 12. fiatalok biennáléja, Rijeka 1983.

1983-ban a nemzetközi kommunikáció évében bocsátjuk vízre postánkat, mint a szabad emberi érintkezés szimbólumát, ezzel a gesztussal fejezzük ki szándékunkat, hogy szeretnénk (a hagyományos mail art keretéből kilépve) visszafordítani az üzenet közvetítését a társas élet szabad formájára, hiszünk a szabad emberi kommunikációban, hiszünk a halhatatlan emberi alkotás jövőjében, planétánk kvarneri öbölben áramló vizében, agyainkban a világ planetáris egyetemességének vére kering, a vér nem válik vízzé, egy cseppje van bezárva ebbe a palackba és hordozza a tenger hullámain úszva, slavko matkovic és szombathy bálint

Ez a szöveg szárazföldi úton jutott el Szegedre, baráti ajándékként. Ezentúl megpróbálunk mi is bekap-

csolódni ebbe a véráramba, és nemcsak a kommunikáció évében hirt adni a modern művészet eseményeiről — aktuálisan.

ZSOLDOS SÁNDOR

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő: GRÓF RÓZA Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-115 Megjelenik havonta kétszer Ára: 1.80 forint. Előfizetési díj egy évre 28.00 forint

Terjesztik az intézmények KISZ, és szakszervezeti bizottságai Kládja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740

Felelős kiadó: Kovács László igazgató Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. 6720 1983. IX. 24. — 3940 —

ISSN: 0230-791X Felelős vezető: Dobó József igazgató